Список використаних джерел:

1. Вредные химические вещества. Неорганические соединения элементов I–IV групп: Справ. изд. / А.Л. Бандман, Г.А. Гудзовский, Л.С. Дубейковская; под ред. В.А. Филова и др. – Л.: Химия, 1988. – С. 164.
2. Мельникова Н.М., Ворошилова Н.М. Вікові особливості вмісту кадмію в організмі отруєних ним щурів за дії експериментального метаболічного ацидозу // Укр. біохім. журн. – 2007. – Т. 79, № 1. – С. 108–112.
3. Мельникова Н.Н., Ермишев О.В. Влияние хлорида цезия на биохимические показатели крови, функциональную активность и микроструктуру почек крыс // Вестник РУДН. Сер. Экология и безопасность жизнедеятельности. – 2014. – № 2. – С. 25-35.
4. Хижняк С.В. Клітинні механізми токсичності кадмію / С.В. Хижняк // К.: Видавництво «LATGK», 2010. – 213 с.
5. Урбах В.Ю. Статистический анализ в биологических и медицинских исследованиях. – М.: ЕЕ Медиа, 2012.
6. Bhagavan N.V., Ha C.-E. Essential of Medical Biochemistry: With Clinical Cases. – Academic Press, 2011.
7. Lithaw P.N. Clycolysis Regulation, Processes and Diseases. – Nova Science Publishers, Inc., 2009.

Корнієнко Ю.О.
студентка,
Науковий керівник: **Мельниченко Н.В.**
кандидат біологічних наук, доцент,
Київський національний педагогічний університет
імені М.П. Драгоманова

НАЙТИПОВІШІ МЕДОНОСИ ФЛОРИ УКРАЇНИ

Серед багатої флори світу існує велика кількість медоносних рослин. В Україні практично цінними є понад 100 видів медоносів, серед яких є дикорослі, сільськогосподарські, садово-ягідні та лісові культури. Саме медоносні рослини є кормовою базою для бджільництва. З квіток цих рослин бджоли збирають нектар, а також квітковий пилок і смолисті речовини. Утворений бджолами мед є одним із найдавніших і найкорисніших продуктів, що одночасно володіє живильними і лікувальними властивостями. У складі меду є повний набір мінеральних речовин, а також вітаміни групи В, вітаміни А, С, Н, Е і К.

Багатсво флори рослин-медоносів в Україні обумовлено комплексом природно-кліматичних умов, пов’язаних з розташуванням України в різних кліматичних зонах. На території України кількісно переважають медоноси родин Розові, Айстрові та Бобові, що займають великі площі і відрізняються високою нектаропродуктивністю [1].

Медоносна база включає головні медоноси, які є основним джерелом отримання пасічної продукції, і другорядні медоноси,що забезпечують бджіл невеликим медозбором, або таким, що його підтримує. З головних

сільськогосподарських медоносних культур можна виділити наступні: гречка, еспарцет, рапс, соняшник, бавовник, деякі види буркуну. А до дикорослих медоносів можна віднести деякі види клену і верби, жовту і білу робінію, липу та інші [4].

Медоносні рослини дуже цікаві у біологічному відношенні, адже у квітках рослин розташовані спеціальні залози-нектарники, які продукують цукристу рідину-нектар. Нектарники знаходяться здебільшого в квітці, а також на приквітнику, листках, прилистках, стеблах. Солодка рідина, яку виділяють клітини рослин поза квіткою, називається медв'яною росою, а виділювана паразитуючими на рослинах комахами (попелицями, червцями, листоблішками й ін.) – паддю. Падь бджоли збирають, якщо ресурси нектару недостатні [2].

Існує декілька варіантів класифікації медоносних рослин. М.М. Глухов [3] виділяє такі:

Ботанічна класифікація:

- Голонасінні (без зав'язі) – хвойні породи:сосна, ялина, ялиця, ялівець;
- Покритонасінні (мають завязь)-медоноси, що поділяються на родини з наступними медоносами, що відносяться до них. Наприклад, з родини Букових: бук і дуб; з родини Березових: береза, вільха, ліщина.

Господарська класифікація:

- Дикі – волошки, верес, собача кропива, герань лучна, ожина, сокирки, верба, лопух тощо.
- Культурні – барбарис, вишня, гречка, конюшина, аґрус, люцерна, малина, черешня та ін.

Класифікація медоносів за життєвими формами:

- Дерева та кущі – липа, клен, біла акація, верба, малина, аґрус, крушина, горобина.
- Багаторічні та дворічні трави – синяк, меліса, конюшина, еспарцет, кіпрей, шавлія,цикорій, медунка аптечна.
- Однорічні медоноси – фацелія, гречка, конюшина, гарбуз, меліса лікарська, огірок, біб кінський, квасоля.

Класифікація медоносів за часом взятку:

- Весняні медоноси – мати-й-мачуха, клен, вільха, береза, кизил, ліщина, кульбаба,акація біла.
- Літні медоноси – каштан їстівний, волошки, герань лугова, очиток, огірок, гарбуз,цикорій, еспарцет.
- Осінні медоноси – деякі із вищезазначених літніх медоносів із затягнутим цвітінням, а також верес, золотушник звичайний, лопух, чортополох.

Класифікація медоносів за угіддями та місцезростанням:

- Медоноси лісових угідь: дерева – липа, клен, в'яз, дуб, хвойні породи; підлісок та чагарники- верба, дика малина, крушина, черемха, вільха; трав'яні рослини-іван-чай, дягель, медунка аптечна, золотушник.
- Медоноси лук та пасовищ: конюшина біла, конюшина повзуча, шавлія лугова,

люцерна жовта, герань лугова, плакун верболистий, кульбаба лікарська.

- Медоноси садів, городів та виноградників: плодові та ягідні медоноси-малина, аґрус, черешня, вишня, яблуня, городні та баштанні медоноси – цибуля ріпчаста, огірочник лікарський, гарбуз, огірок, кавун.
- Медоноси парків та квітників: диня, липа, акація біла, гіркокаштан, гледичія,жимолость, акація жовта, дикий виноград.
- Лікарські та ефірно-олійні медоноси: меліса, аніс, дягель лікарський, шавлія лікарська, перцева м'ята, коріандр.
- Сільськогосподарські польові медоноси: конюшина червонувата, ріпак, люцерна посівна, цибуля ріпчаста, гречка, гірчиця салатна.
- Медоноси, висаджені спеціально для бджіл: фацелія, синяк, змієголовник

молдавський.

- Медоносне різнотрав'я: шавлія колюча, собача кропива, чортополох, лопух, мати-й-мачуха, глуха кропива, чистець прямий.
- Медоноси населених пунктів: акація біла та жовта, барбарис, глід, береза, вишня,в'яз, груша, дикий виноград, дуб, ялина та ін. [3].

П.С. Щебрин всі медоносні рослини поділив: за умовами зростання – на культурні та дикорослі; за характером узятку – на пилконоси, нектаропилконоси, нектароноси; за строками цвітіння – на весняні, літні та осінні. Культурні медоноси, в свою чергу, він поділити на: медоноси сільськогосподарського значення; медоноси парків та живих огорож; медоноси, які висіваються спеціально для бджіл. Дикорослі медоноси поділяються на: медоноси лісових угідь; медоноси луків та пасовищ; медоносне різнотрав'я на необроблюваних землях [5].

Серед культурних медоносів головне місце займають медоноси сільськогосподарського значення. Їх також об'єднують в наступні групи: зернові та кормові культури (гречка, конюшина, фацелія, люцерна, буркун, еспарцет), олійні та технічні (соняшник, тютюн, бавовник, цикорій, гірчиця, ріпак), ефіроолійні та лікарські (меліса, лаванда, коріандр, м'ята, шавлія, валеріана, змієголовник, чебрець), баштанні (кавуни, гарбузи, кабачки, дині), плодово-ягідні насадження та медоноси городів [1].

Серед культурних медоносів є такі, що висіваються спеціально для бджіл. Зазвичай, вони не мають сільськогосподарського значення, проте дають бджолам багато меду. До числа таких спеціальних медоносів відносяться: фацелія, синяк, огіркова трава, буркун (білий і жовтий), змієголовник.

Медоносні рослини розрізняють і по характеру узятку, виділяючи серед них пилконоси, нектаропилконоси, нектароноси. Рослини пилконоси дають бджолам збір лише квіткового пилку, але абсолютно не виділяють нектару (ліщина, вільха, тополя, ялиця, сосна, кукурудза і інші). Нектаропилконоси дають бджолам одночасно збір нектару і пилку. До нектаропилконосних рослин належать всі найголовніші медоносні рослини, наприклад, верба, липа, гречка, біла конюшина, кіпрей тощо. Рослини, що дають бджолам лише один нектар, представлені рідко. До таких чистих нектароносів може бути віднесений бавовник.

Медоносні рослини також можуть бути класифіковані за часом цвітіння. За даним критерієм розрізняють наступні медоноси: весняні – мати-й-мачуха, яблуні, груша, верба, біла акація і інші; літні – біла конюшина, липа, соняшник тощо; осінні – верес, чистець і інші.

З дикорастучих виділяють:

- медоноси лісів, парків, захисних насаджень (липа, клен, верба, каштан, горобина, акація біла, кизил, калина, глід, крушина, шипшина, іван-чай, брусниця, чорниця, верес, вероніка, герань, материнка, котяча м'ята);
- медоноси лучних і пасовищних угідь (шавлія лучна, волошка, плакун верболистий, шавлія кільчаста);
- медоносні різнотрав'я (підбіл звичайний, кульбаба лікарська, буркун жовтий, цикорій дикий, осот, свиріпа звичайна, дягель лікарський) [5].

Отже, на території України поширена велика кількість медоносних рослин, які за медоносною цінністю та медпродуктивністю належать до груп цінних та добрих медоносів. Саме ці рослини відіграють значну роль у житті людини, адже вони приносять не тільки корисний мед, але і значний комплекс вітамінів, які потрібні для організму людини.

Список використаних джерел:

1. Алексєєнко Ф.М. Виробнича енциклопедія бджільництва / Ф.М. Алексєєнко, І.А. Бабич, Л.І. Дмитренко, О.Г. Мегедь, В.А. Нестерводський, Я.М. Савченко. – К.: Урожай, 1966. – 499 с.

2. Бурмистров А.Н. Медоносные растения и их пыльца: Справочник / А.Н. Бурмистров, В.А. Никитина. – М.: Росагро-промиздат, 1990. – 192 ст.

3. Глухов М.М. Медоносные растения / М.М. Глухов. – М.: Колос,1974. – 303 с.

4. Мегедь А.Г. Пчеловодство / А.Г. Мегедь. – К.: Вища школа, 1990. – 325 с.

5. Щебрин П.С. Пчеловодство. – М.: Агропромиздат, 1956.

Пономаренко Л.О.

студент;

Хоменко О.М.

кандидат біологічних наук, доцент,
завідуючий кафедрою,
Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара

ВПЛИВ ДИСБАЛАНСУ NO-ЕРГІЧНОЇ СИСТЕМИ НА МЕТАБОЛІЧНІ ПРОЦЕСИ В СЛИЗОВІЙ ОБОЛОНЦІ ШЛУНКА ПРИ МОДЕЛЮВАННІ ЕРОЗИВНО-ВИРАЗКОВОГО УРАЖЕННЯ

Виразкові ураження на сьогоднішній день є однією з найбільш поширених патологій серед захворювань органів травлення. Вони мають чітку тенденцію до збільшення в багатьох країнах. За останні кілька років погляди щодо